

Toelichtingen bij de bepalingen van de overeenkomst met de multidisciplinaire diagnostische centra voor CVS, die specifiek betrekking hebben op de cognitieve gedragstherapie

De overeenkomst met multidisciplinaire diagnostische centra voor CVS (Chronisch vermoeidheidssyndroom) is een overeenkomst die wordt afgesloten tussen een ziekenhuis namens zijn diagnostisch centrum enerzijds en anderzijds het Verzekeringscomité van het RIZIV.

De overeenkomst wordt afgesloten met een beperkt aantal ziekenhuizen die zich hiervoor kandidaat gesteld hebben en die beantwoorden aan de voorwaarden van de overeenkomst. De lijst van deze ziekenhuizen staat op de website van het RIZIV www.riziv.be.

De overeenkomst is de reglementaire basis voor de vergoedbare prestaties die de multidisciplinaire diagnostische centra voor CVS van de bedoelde ziekenhuizen kunnen realiseren (“multidisciplinair bilan” en “behandelingsopvolging”).

Deze overeenkomst vormt eveneens de reglementaire basis voor de vergoeding door de ziekteverzekering van de ambulante, individuele behandelingssessies (“CGT-sessies”) die cognitief gedragstherapeuten (binnen hun privépraktijk) realiseren voor patiënten waarvoor een diagnostisch centrum de CVS-diagnose heeft vastgesteld en een behandeling met cognitieve gedragstherapie heeft voorgeschreven.

Om in aanmerking te komen als “cognitief gedragstherapeut voor CVS” die vergoedbare CGT-sessies kan realiseren, dient een therapeut te beantwoorden aan bepaalde opleidingsvereisten en zich te houden aan enkele voorwaarden (zie verder).

De volledige tekst van de overeenkomst met de multidisciplinaire centra voor CVS staat op de website van het RIZIV. Ten behoeve van de cognitief gedragstherapeuten, worden in dit document enkel de bepalingen van de overeenkomst toegelicht die specifiek betrekking hebben op de cognitieve gedragstherapie. Hieronder wordt telkens verwezen naar de artikelen van de overeenkomst waarvan de bepalingen worden toegelicht.

Opzet overeenkomst (artikel 2 van de overeenkomst)

Het is de bedoeling van de overeenkomst om voor personen met CVS de terugbetaling mogelijk te maken van cognitieve gedragstherapie en graduele oefentherapie. Dit zijn volgens de wetenschappelijke stand van zaken de enige behandelingen waarvan voldoende is aangetoond dat ze nuttig kunnen zijn voor de behandeling van CVS.

De rol van de diagnostische centra is onder meer om te bepalen wie CVS heeft en voor wie cognitieve gedragstherapie en/of graduele oefentherapie nuttig is.

De rol van de “cognitief gedragstherapeut voor CVS” is om de cognitieve gedragstherapie te realiseren voor de doorverwezen CVS-patiënten van de diagnostische centra. De overeenkomst regelt de terugbetaling door de ziekteverzekering van de CGT-sessies die deze therapeuten verstrekken.

Het is de bedoeling dat de behandelingen ambulant verstrekt worden door eerstelijns therapeuten, zoveel mogelijk uit de omgeving van de patiënt.

De overeenkomst met de multidisciplinaire diagnostische centra voor CVS is een experimentele overeenkomst waarvan de geldigheidstermijn beperkt is tot een periode van 4 jaar. Na 2 jaar en op het einde van deze periode zal de overeenkomst geëvalueerd worden. Daarvoor dienen bepaalde gegevens geregistreerd te worden. De “cognitief gedragstherapeut voor CVS” verbindt zich ertoe om in dat kader een beperkt aantal (nog te definiëren) gegevens te registreren.

Multidisciplinair zorgmodel (artikelen 4 tot en met 8 van de overeenkomst)

Volgens het zorgmodel zijn de zorgverleners die voornamelijk betrokken zijn bij de tenlasteneming van personen met CVS, de huisarts, het diagnostisch centrum voor CVS, de kinesitherapeut die zittingen van graduele oefentherapie verstrekt én de “cognitief gedragstherapeut voor CVS”. Gezien het opzet dat de behandeling verstrekt wordt door eerstelijns therapeuten, worden de kinesitherapeuten en cognitief gedragstherapeuten beoogd die behandelingszittingen verstrekken in hun praktijkkamer buiten een ziekenhuis of georganiseerde medische dienst¹.

De huisarts verwijst een patiënt naar het diagnostisch centrum als er een vermoeden van CVS is en er nood is aan een diagnostische of therapeutische oppuntstelling.

Het team van het diagnostisch centrum omvat minstens een geneesheer-internist, een fysisch geneesheer, een psychiater en een cognitief gedragstherapeut. Het multidisciplinair team van het centrum onderzoekt de patiënt (“multidisciplinair bilan”) en formuleert een behandelingsadvies. Als de CVS-diagnose bevestigd wordt en het centrum meent dat dit voor de patiënt kan leiden tot een vermindering van de klachten en een verbetering van zijn functioneren, wordt graduele oefentherapie en/of cognitieve gedragstherapie voorgesteld. (Ook patiënten waarvoor de CVS-diagnose voordien vastgesteld is in een voormalig referentiecentrum voor CVS, kunnen in aanmerking komen voor de terugbetaling van de cognitieve gedragstherapie.) De cognitief gedragstherapeut uit het team van het diagnostisch centrum zorgt vooral voor de opvolging van de behandelingen die buiten het ziekenhuis gegeven worden door de perifere cognitief gedragstherapeuten (“behandelingsopvolging”).

Om voor de terugbetaling van de cognitieve gedragstherapie in aanmerking te komen, dient de patiënt in het diagnostisch centrum een *informed consent* te ondertekenen waardoor hij zich ertoe verbindt om actief mee te werken aan de behandeling.

Vóór dat de cognitieve gedragstherapie aanvat, krijgt de patiënt in het diagnostisch centrum een educatiesessie waarbij de patiënt objectief geïnformeerd wordt over de wetenschappelijke stand van zaken en de bio-psycho-sociale benaderingswijze van CVS.

Het diagnostisch centrum krijgt van het RIZIV een lijst van de “cognitief gedragstherapeuten voor CVS” die vergoedbare CGT-sessies kunnen realiseren. Het diagnostisch centrum zoekt uit deze lijst een cognitief gedragstherapeut waarmee de patiënt gezien zijn kenmerken en voorkeuren vermoedelijk een goede therapeutische relatie kan opbouwen.

¹ Wat de cognitieve gedragstherapie betreft wordt een uitzondering gemaakt (artikel 23, § 2) voor de cognitief gedragstherapeuten die tewerkgesteld zijn in een diagnostisch centrum voor CVS. Deze therapeuten kunnen zelf ook vergoedbare “CGT-sessies” realiseren als er voor een bepaalde patiënt geen eerstelijns therapeut gevonden wordt die deze sessies zou kunnen realiseren. Deze therapeuten kunnen alleen CGT-sessies realiseren buiten hun tewerkstellingstijd voor het centrum en buiten de lokalen van het centrum

Als een therapeut gevonden is, bezorgt het diagnostisch centrum aan de patiënt een aantal “CGT-attesten”. Per CGT-attest heeft de patiënt recht op één vergoedbare CGT-sessie. Normaal komt een patiënt in aanmerking voor maximum 17 vergoedbare CGT-sessies. 15 van deze sessies behoren tot het basisprogramma van de cognitieve gedragstherapie. De 2 andere sessies zijn “boostersessies”. Een boostersessie vindt plaats nadat het basisprogramma gerealiseerd is en minstens 3 maanden na de vorige sessie (gewone sessie of boostersessie).

De patiënt ontvangt de 17 CGT-attesten niet in één keer. In eerste instantie ontvangt hij er 3. Nadat die 3 sessies gerealiseerd zijn, vindt er een eerste tussentijdse evaluatie plaats. In dat kader heeft de cognitief gedragstherapeut van het centrum een contact met de patiënt (face-to-face in het diagnostisch centrum) en een contact met de behandelende cognitief gedragstherapeut (dit contact kan telefonisch gebeuren). Op voorwaarde dat de eerste 3 sessies gerealiseerd zijn en dat er geen belangrijke tegenindicaties zijn om de behandeling voort te zetten, kan de behandeling nadien verder gezet worden. De patiënt ontvangt dan een nieuwe reeks van 7 CGT-attesten voor 7 CGT-sessies. Nadat die 7 sessies gerealiseerd zijn, gebeurt er een nieuwe tussentijdse evaluatie naar analogie met de eerste tussentijdse evaluatie ná 3 sessies. Ná de tweede evaluatie kan de patiënt opnieuw 7 CGT-attesten krijgen van het centrum (inclusief de attesten voor de 2 boostersessies), op voorwaarde dat de vorige 7 sessies gerealiseerd zijn én dat uit de tweede tussentijdse evaluatie ná in totaal 10 sessies blijkt dat de bovenvermelde doelstellingen van de cognitieve gedragstherapie reeds gedeeltelijk gerealiseerd zijn en dat dit vermoedelijk kan toegeschreven worden aan de CGT-sessies. Indien dit nog niet het geval is, dienen er goede aanwijzingen te zijn dat deze doelstellingen gerealiseerd zullen kunnen worden door de verderzetting van de behandeling. (Dit betekent evenwel niet dat de cognitief gedragstherapeut een resultaatsverbintenis aangaat.)

Als naar aanleiding van de eerste tussentijdse evaluatie ná 3 sessies blijkt dat er onvoldoende overeenstemming is tussen de behandelende therapeut en de patiënt, dan kan de patiënt van therapeut veranderen (cf. artikel 20, § 2). Bij de nieuwe therapeut heeft de patiënt opnieuw recht op in totaal 17 CGT-sessies. Een patiënt kan maar één keer van therapeut veranderen.

Het komt de behandelende cognitief gedragstherapeut toe om tegenover de betrokken patiënten, indien nodig, de draagwijdte van zijn beroepsgeheim toe te lichten, rekening houdend met de patiëntbesprekingen met de cognitief gedragstherapeut van het centrum in het kader van de tussentijdse evaluaties.

Richtlijnen/inhoud cognitieve gedragstherapie

Het gunstig effect van cognitieve gedragstherapie op de CVS-klachten, is aangetoond in wetenschappelijk onderzoek. Het is de bedoeling om in het kader van de overeenkomst de omstandigheden van dit wetenschappelijk onderzoek zo goed mogelijk te reproduceren, om te bevorderen dat het gunstig behandelingseffect ook in de klinische praktijk gerealiseerd kan worden. Daarom worden er – overeenkomstig verschillende internationale aanbevelingen – opleidingsvereisten voorzien waaraan de therapeuten dienen te beantwoorden (zie verder), wordt de therapie gerealiseerd via individuele sessies (in plaats van groepsessies) én is er interventie/supervisie voorzien met de cognitief gedragstherapeut van het diagnostisch centrum (in het kader van de tussentijdse evaluaties). In dat opzicht is het ook een rol van de diagnostische centra om richtlijnen te bezorgen aan de cognitief gedragstherapeuten (cf artikel 7).

Eveneens overeenkomstig verschillende internationale aanbevelingen bepaalt de overeenkomst dat bij de behandeling een protocol van cognitieve gedragstherapie gevolgd wordt, dat in het

evidence based onderzoek effectief is gebleken. Het RIZIV zal (na raadpleging van experts) bepalen welke protocols hieraan voldoen en de referenties daarvan publiceren op zijn website.

Voorwaarden waaraan de cognitief gedragstherapeut voor CVS dient te beantwoorden en aanvraagprocedure (artikelen 12 tot en met 15 van de overeenkomst)

In overleg met verenigingen voor gedragstherapeuten (de Vlaamse Vereniging voor Gedragstherapie en de Association pour l'Etude, la Modification et la Thérapie du Comportement), is beslist dat de cognitief gedragstherapeut voor CVS dient te beantwoorden aan volgende opleidingsvereisten:

- master of licentiaat zijn in psychologie,
- en beschikken over een attest van een Belgische universitaire instelling van een opleiding van 3 jaar in cognitieve gedragstherapie²

Om vergoedbare CGT-sessies te kunnen realiseren, dient de therapeut bepaalde voorwaarden na te leven die zijn vastgesteld in artikel 13 en die zijn opgesomd in het verbintenisformulier (dit is de verklaring waarvan sprake in artikel 14, § 1).

Op het einde van het verbintenisformulier dient de kandidaat zijn coördinaten in te vullen. Elke wijziging in deze gegevens dient onmiddellijk meegedeeld te worden aan het RIZIV (per e-mail naar het adres op het einde van dit document). **De mededelingen vanwege het RIZIV aan de cognitief gedragstherapeuten (onder meer wijzigingen van het bedrag dat kan aangerekend worden) zullen normaal enkel per e-mail en via de website van het RIZIV gebeuren. Het is dus belangrijk dat het RIZIV over het correcte e-mailadres van de therapeut beschikt.**

Om als cognitief gedragstherapeut voor CVS vergoedbare CGT-sessies te kunnen realiseren, dient men een aanvraagdossier in dat volgende documenten bevat:

- kopie van het diploma van master of licentiaat in psychologie;
- kopie van het attest van een Belgische universitaire instelling van een opleiding van 3 jaar in cognitieve gedragstherapie;
- het volledig ingevuld en ondertekend verbintenisformulier (beschikbaar op de website).

Het aanvraagdossier wordt opgestuurd naar:

RIZIV
Dienst geneeskundige verzorging
H. De Ridder, directeur-generaal
Tervurenlaan 211
1150 Brussel

² De postgraduaat opleiding van 3 jaar in CGT, bestaat sinds 1991. Sommige therapeuten hebben hun opleiding over cognitieve gedragstherapie aangevat vóórdat deze opleiding bestond. Voor deze therapeuten kan een gelijkstelling aanvaard worden, als ze beschikken over een ruime theoretische kennis over cognitieve gedragstherapie (door opleiding) en een ruime klinische ervaring met deze behandeling. Deze therapeuten dienen bij het aanvraagdossier een verklaring te voegen waaruit deze kennis en ervaring blijkt.

Het College van geneesheren-directeuren (de beheersinstantie binnen het RIZIV die bevoegd is voor de overeenkomst met de multidisciplinaire diagnostische centra voor CVS), stelt vast welke aanvragen beantwoorden aan de voormelde voorwaarden.

Indien het College vaststelt dat een aanvraag beantwoordt aan de bedoelde voorwaarden, wordt dit door de Dienst voor geneeskundige verzorging meegedeeld aan de therapeut in kwestie evenals de datum vanaf wanneer de therapeut vergoedbare CGT-sessies kan realiseren. Deze datum is de eerste dag van de maand die volgt op de vaststelling van het College dat de aanvraag beantwoordt aan de bedoelde voorwaarden.

Het is mogelijk dat een cognitief gedragstherapeut voor CVS die vergoedbare CGT-sessies kan realiseren, op een bepaald moment beslist om de voorwaarden van het bovenbedoelde verbin-tenisformulier niet meer na te leven. In dat geval komt het aan de therapeut toe om dit per aan- getekend schrijven mee te delen aan de Dienst voor geneeskundige verzorging (naar boven- staand postadres). In dat schrijven vermeldt de therapeut vanaf welke datum hij de bedoelde voorwaarden niet meer wenst na te leven. Vanaf die datum kan de therapeut geen vergoedbare CGT-sessies meer realiseren.

Voorwaarden waaraan een CGT-sessie moet voldoen om vergoedbaar te zijn (artikel 19):

- de sessie maakt deel uit van een behandelingsprogramma van in totaal maximum 17 CGT-sessies dat inhoudelijk beantwoordt aan een therapieprotocol van cognitieve ge- dragstherapie dat in evidence based onderzoek effectief is gebleken bij de behandeling van CVS
- de sessie duurt minstens 50 minuten waarbij de cognitief gedragstherapeut en de recht- hebbende samen lijfelijk aanwezig zijn in de praktijkkamer van de cognitief gedragsthe- rapeut (dus geen sessie per telefoon of internet)
- de sessie is een individuele behandelingszitting waaraan slechts één rechthebbende deelneemt³. Uitzonderlijk, als dit niet in tegenspraak is met het therapieprotocol, kan be- halve de rechthebbende ook de partner of een familielid van de rechthebbende aanwe- zig zijn bij de behandelingszitting, op voorwaarde dat dit zelf geen rechthebbende is

Prijs van de CGT-sessie (artikel 21, § 2)

Het bedrag dat de cognitief gedragstherapeut kan aanrekenen voor één CGT-sessie bedraagt 49,48 euro.

Bovenop dit bedrag kan de therapeut geen supplementen aanrekenen. Het bedrag dekt de vol- ledige kost van alle activiteiten van de therapeut die verband houden met de realisatie van de CGT-sessie.

Een deel van het bedrag van 49,48 euro kan de cognitief gedragstherapeut aanrekenen aan de patiënt. Dit deel is gelijk aan 1,73 euro en komt overeen met het remgeld. Het bedrag dat door de verzekeringsinstelling vergoed wordt, wordt verminderd met dit remgeld (49,48 min 1,73). Voor patiënten die van een verhoogde verzekeringstegemoetkoming⁴ genieten wordt evenwel geen remgeld aangerekend.

³ Een rechthebbende is hier een persoon met CVS die in aanmerking komt voor de terugbetaling van CGT-sessies

⁴ Of iemand recht heeft op een verhoogde verzekeringstegemoetkoming kan afgeleid worden uit de CG1/CG2 code op het kleefbriefje van het ziekenfonds. CG1 en CG2 zijn twee codes van 3 cijfers. Voor

Het is niet toegestaan om aan de patiënt een hoger aandeel van de prijs aan te rekenen (ook niet als dat volgens de therapeut wenselijk zou zijn vanuit therapeutisch oogpunt).

De twee vermelde bedragen zijn gekoppeld aan de spilindex. Indien deze bedragen wijzigen zullen de nieuwe bedragen worden meegedeeld op de website van het RIZIV en per e-mail aan de therapeuten.

Periode van tegemoetkoming waarin de CGT-sessies gerealiseerd kunnen worden (artikel 30)

De periode waarin de CGT-sessies gerealiseerd kunnen worden is beperkt. Alleen als een sessie binnen de bedoelde periode gerealiseerd wordt, is ze vergoedbaar. Het diagnostisch centrum deelt per CGT-sessie mee aan de cognitief gedragstherapeut wat de begin- en einddatum is van de periode waarin de sessie gerealiseerd kan worden. Deze datums worden vermeld op het CGT-attest.

Logboek (artikel 32)

De cognitief gedragstherapeut dient een logboek bij te houden over de CGT-sessies die hij realiseert. Per sessie dienen daarin enkele gegevens bijgehouden te worden:

- De identiteit van de patiënt en van de andere personen die eventueel aanwezig zijn bij de sessies
- Het begin- en einduur van de sessie.
- Een korte beschrijving van de inhoud van de sessie waaruit blijkt dat de sessie deel uitmaakt van een behandelingsprogramma dat beantwoordt aan een therapieprotocol dat gevolgd is in het evidence based onderzoek waarin het nut van cognitieve gedragstherapie bij CVS is aangetoond (zie boven: therapieprotocollen die zijn goedgekeurd door het College van geneesheren-directeurs)

Het logboek dient om (in het geval van een controle) te kunnen aantonen dat de sessies terecht zijn aangerekend.

Facturatie – CGT-attest (artikel 34)

Het CGT-attest is een document waarvan de voorzijde dient ingevuld te worden door het diagnostisch centrum en de achterzijde door de cognitief gedragstherapeut voor CVS. Met het CGT-attest kan de therapeut een CGT-sessie aanrekenen aan de verzekeringsinstelling van de patiënt. Het model van dit attest staat op de website van het RIZIV.

Het totaal aantal vergoedbare CGT-sessies dat per jaar en per centrum gerealiseerd kan worden, is beperkt. Daarom staat op de voorzijde van het CGT-attest onder meer het kalenderjaar waarin de CGT-sessie dient gerealiseerd te worden.

Als er voor een patiënt geen ambulante therapeut gevonden wordt die de CGT-sessies kan realiseren kunnen de sessies uitzonderlijk gerealiseerd worden door een therapeut van het team van het diagnostisch centrum, buiten de werktijd van de therapeut voor het centrum en buiten

de rechthebbenden van een verhoogde verzekeringstegemoetkoming is het laatste cijfer van deze codes een 1

de lokalen van het centrum zelf. Op de achterzijde van het attest dient aangegeven te worden of dit al dan niet het geval is.

Procedure:

- Het diagnostisch centrum bezorgt het CGT-attest aan de patiënt
- Bij aanvang van een sessie verifieert de therapeut of de patiënt over een geldig CGT-attest beschikt:
 - Of de sessie plaats vindt in het kalenderjaar dat op het attest vermeld wordt
 - Of de sessie plaats vindt binnen de periode van verzekeringstegemoetkoming die op het attest vermeld wordt
 - Of de juiste patiënt vermeld is op het attest
 - Of de juiste therapeut vermeld is op het attest, die de CGT-sessie kan realiseren
- Als de CGT-sessie is afgelopen en beantwoordt aan de vergoedingsvoorwaarden (zie boven en artikel 19) bezorgt de patiënt het attest aan de therapeut
- De therapeut vult de achterzijde van het attest in en ondertekent het. De patiënt ondertekent eveneens het attest.
- De therapeut bezorgt het attest aan de verzekeringsinstelling (ziekenfonds) van de rechthebbende, ter terugbetaling van de sessie

Contactpersonen RIZIV

cbt-cfs@riziv.fgov.be